

Vergaderjaar 2019–2020

35 300 XII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2020

Nr. 90

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MILIEU EN WONEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 maart 2020

Bij brief van 10 februari 2020 heb ik uw Kamer geïnformeerd naar aanleiding van het artikel van NRC d.d. 9 februari 2020 «Ministerie hield rapport over falen ruimtelijke ordening tegen» (Kamerstukken 29 362 en 33 118, nr. 283). Naar aanleiding van de mondelinge vraag van het lid Nijboer (PvdA) over het bericht «Ministerie van Binnenlandse Zaken hield kritisch inspectierapport tegen» (NOS.nl, 10 februari 2020) (Handelingen II 2019/20, nr. 52, vragenuur) (heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties toegezegd om in dit geval met het oog op transparantie, alle correspondentie op dit vlak tussen het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) naar uw Kamer te sturen.

Mede namens de Minister van BZK en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, geef ik uw Kamer hierbij de toegezegde informatie. Bijgevoegd zend ik uw Kamer de correspondentie tussen het Ministerie van BZK en de ILT, zoals die mij bekend is geworden op basis van een uitvraag bij de betrokken medewerkers¹. Daarnaast is gesproken met de kring van (indertijd) direct betrokken ambtenaren om een goed beeld te krijgen van de onderlinge communicatie en de verkregen informatie te kunnen verifiëren. Daaruit komt het volgende beeld naar voren.

Deel 1 – Rapportage in wording

In september 2017 is de ILT begonnen met het samenstellen van een rapport van alle in 2012–2017 gepubliceerde ILT-signalen over de doorwerking van nationale ruimtelijke belangen, zoals vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Het Ministerie van BZK was hier vanaf december 2017 van op de hoogte.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

Het Ministerie van BZK schatte in dat het noodzakelijk zou zijn dat op het niveau van leidinggevendenden zou worden gesproken over het rapport, zoals te zien in de e-mail van 15 december 2017. De destijds betrokken leidinggevendenden geven aan dat dat gesprek niet heeft plaatsgevonden.

De ILT heeft het rapport «De borging van de nationale ruimtelijke belangen» afgerond en op 26 september 2018 vastgesteld. De ILT stelt bij de totstandkoming van het rapport geen druk te hebben ervaren van het Ministerie van BZK of een ander ministerie, zo schrijft de ILT in de bijgevoegde nota van 10 februari 2020². Het directieteam van de ILT heeft eigenstandig besloten het rapport niet als zelfstandig rapport te publiceren, maar de conclusies openbaar te maken in het jaarverslag van de ILT over 2018. Dit besluit werd genomen omdat het rapport was gebaseerd op grotendeels reeds aangeboden en/of gepubliceerde rapporten.

Deel 2 – Jaarverslag ILT

Het concept van het jaarverslag van de ILT over 2018 is via de mail op 5 maart 2019 door de ILT voorgelegd aan verschillende ministeries om mee te lezen om feitelijke onjuistheden te signaleren.

Vanuit het Ministerie van BZK is op 8 maart 2019 per e-mail op het conceptjaarverslag 2018 gereageerd door het stellen van inhoudelijke vragen. De ILT laat op 21 maart 2019 per e-mail aan het Ministerie van BZK weten dat naar aanleiding van deze vragen van het Ministerie van BZK de ILT de passage in het concept jaarverslag 2018 over dit rapport heeft aangepast. Dit heeft de ILT aan het Ministerie van BZK laten weten, zoals te lezen is in de e-mail van 21 maart 2019. Daarbij stelt de ILT geen druk te hebben ervaren vanuit het Ministerie van BZK of andere departementen het jaarverslag aan te passen, zo schrijft de ILT in de bijgevoegde nota van 10 februari 2020. Het Ministerie van BZK heeft het rapport zelf niet eerder gezien dan toen de ILT deze openbaar maakte n.a.v. de NRC-berichtgeving.

De aangepaste tekst over het rapport, zoals die uiteindelijk in het definitieve jaarverslag van 15 mei 2019 is opgenomen, is ongelukkigerwijs geen juiste weergave van de conclusies van het rapport, zo stelt de ILT in de eerdergenoemde nota van 10 februari 2020. In de ILT-brede risico-analyse (IBRA) 2019, die op 17 september 2019 naar beide Kamers is gestuurd (Bijlage bij Kamerstuk 35 300 XII, nr. 4) zijn de conclusies van het rapport wel correct samengevat, zo schrijft de ILT in de nota van 10 februari 2020.

Vervolg

Een goed contact tussen medewerkers van het Ministerie van BZK en medewerkers van de ILT is belangrijk. De onafhankelijke positie van rijksinspecties, waaronder de ILT, is geborgd door middel van de «Aanwijzingen inzake de rijksinspecties». Uit die aanwijzingen volgt niet dat contact tussen beleidsonderdelen van ministeries en rijksinspecties moet worden vermeden. Aanwijzing 8 schrijft voor dat een inspectie beleidsonderdelen en uitvoeringsdiensten informeert over de uitvoering van bestaande regels en de werking van beleid in de praktijk. Dit wordt in de toelichting aldus toegelicht dat het kabinet van beleidsonderdelen en inspecties verwacht dat zij elkaar over en weer in een vroeg stadium informeren en dat meer samenspel tussen beleid en inspectie nodig is. Er bestaat echter geen praktische vertaling van die aanwijzingen in afspraken

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

of handreikingen over de manier van samenwerken tussen beleid en inspecties. Dergelijke afspraken of handreikingen zouden houvast kunnen bieden om de rollen en verantwoordelijkheden van enerzijds de beleidsdirectie en anderzijds de onafhankelijke inspectie in de dagelijkse praktijk consequent en professioneel uit te oefenen. Het kabinet evalueert in 2020 de «Aanwijzingen inzake de rijksinspecties». Op basis van die evaluatie beziet het kabinet of aanpassing van de aanwijzingen noodzakelijk is. Het kabinet zal uw Kamer hier separaat over informeren.

Inhoudelijke opvolging rapport

Zoals aan uw Kamer is toegezegd, ga ik het rapport «De borging van nationale ruimtelijke belangen» bespreken met de mede-overheden. Ook heb ik uw Kamer toegezegd alle rapporten (de zogenaamde HUF-toetsen) van de ILT die betrekking hebben op de Omgevingswet toe te zenden, (Kamerstuk 33 118, nr. 137) deze worden gelijktijdig met deze brief in een separate brief toegezonden.

De Minister voor Milieu en Wonen,
S. van Veldhoven-van der Meer

Overzicht correspondentie over rapport «De borging van de nationale ruimtelijke belangen» en jaarverslag ILT 2018.

Datum	Van	Aan	Onderwerp
6-2-2020	BZK	ILT	RE: Spoed Vragen NRC
26-6-2019	ILT	BZK	RE: Borging nationale ruimtelijke belangen
22-5-2019	ILT	BZK	Borging nationale ruimtelijke belangen
21-3-2019	ILT	BZK	FW: Reactie BZK op Concept Jaarverslag ILT 2018: voorstel tekst ruimte
21-3-2019	ILT	BZK	RE: REMINDER: Concept Jaarverslag ILT 2018
12-3-2019	BZK	ILT	RE: Concept Jaarverslag ILT 2018
22-10-2018	BZK	ILT	mijn gegevens
21-6-2018	ILT	BZK	RE: ILT-koers
12-6-2018	BZK	ILT	RE: Vraag BZK over inzet ILT tav Barro
31-1-2018	BZK	ILT	RE: Barro
26-01-2018	BZK	ILT	RE: analysenaleving Barro door team Ruimte van AIB(dus niet 1 signaal, maar rode draad trekken vanuit alle onderwerpen
21-12-2017	BZK	ILT	RE: ILT rapport in wording over Barro.